

МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ БІЗНЕСУ, ІННОВАЦІЙНОГО
РОЗВИТКУ ТА МІЖНАРОДНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
ОБЛІКОВО-ФІНАНСОВИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра обліку і оподаткування

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

 Дмитро БАБЕНКО

« 23 » 06 2023 р.

Гарант освітньої програми

 Наталя СІРЕНКО

« 23 » 06 2023 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Податкове планування та мінімізація податкових ризиків»

Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Освітньо-професійна програма підготовки здобувачів вищої освіти «Фінанси, банківська справа та страхування», затверджена вченою радою університету 22.02.2022 року, протокол №7.

Освітній ступінь магістр

Семестр 3

Форма здобуття освіти денна

Викладач Наталія ЛАГОДІЄНКО, доктор економічних наук, професор,
besedina77@gmail.com

Розглянуто на засіданні кафедри обліку і оподаткування

Протокол №11 від 07.06.2023 року

Завідувач кафедри д-р екон. наук, професор

Марина ДУБІНІНА.

Схвалено науково-методичною комісією обліково-фінансового факультету

Протокол № 11 від 16.06.2023 року

Голова науково-методичної комісії канд. екон. наук, доцент

Юлія ЧЕБАН.

Схвалено на засіданні вченої ради обліково-фінансового факультету

Протокол №10 від 19.06.2023 року

Голова вченої ради канд. екон. наук, доцент

Олександр БІЛЧЕНКО.

Миколаїв

2023

1. Призначення навчальної дисципліни.

Під час здобуття освіти зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» вивчення та засвоєння дисципліни «Податкове планування та мінімізація податкових ризиків» є важливим та необхідним, оскільки є основою можливості аналізу та корегування діяльності будь-якого підприємства. Дисципліна спрямована на формування у студентів теоретичних знань та вироблення практичних навичок щодо обґрунтування управлінських рішень із урахуванням факторів оптимізації податків та мінімізації податкових ризиків.

2. Мета навчальної дисципліни.

Мета дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» професійних знань і навичок стосовно обґрунтування господарських рішень із урахуванням факторів оптимізації податків та податкових ризиків.

Завдання дисципліни - вивчення принципів, елементів і етапів податкового планування і його місце в загальному плануванні підприємницької діяльності; засвоєння основних принципів обґрунтування господарських рішень із урахуванням факторів оптимізації податків та податкових ризиків; набуття навиків самостійного складання проекту податкового планування; вивчення існуючих пілґ та шляхів законного зниження податкового тягаря; освоєння основних способів мінімізації податкових платежів і мінімізація податкових ризиків; відпрацювання практичних навичок з прийняття рішень в області оптимізації податкових платежів.

Об'єктом дисципліни - є господарські операції платника податків і зборів, що відображають виникнення чи зміну об'єкту податкового планування, податкових ризиків.

Предметом дисципліни є вивчення теоретичних основ та методичних рекомендацій щодо ведення податкового планування та мінімізації податкових ризиків платниками податків.

3. Компетентності.

Інт К. Здатність розв'язувати складні завдання і проблеми у професійній діяльності або у процесі навчання у сфері фінансів, банківської справи та страхування, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК4. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК6. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК9. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

- ФК1. Здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.
- ФК6. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при розв'язанні складних завдань і проблем у сфері фінансів, банківської справи та страхування
- ФК7. Здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
- ФК8. Здатність застосовувати інноваційні підходи в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

4. Програмні результати навчання.

- ПРН1. Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими та управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.
- ПРН4. Відшуковувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
- ПРН6. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень усно і письмово, брати участь у фахових дискусіях.
- ПРН7. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.
- ПРН12. Обґрунтовувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів.

5. Опис навчальної дисципліни.

Галузь знань 07 «Управління та адміністрування». Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Освітній ступінь – «Магістр». Вибіркова дисципліна. Семестр – 3. Кількість кредитів ECTS – 3,0. Кількість модулів – 1. Кількість змістових модулів – 2.

Види освітньої діяльності та види занять, обсяг годин: загальна кількість годин – 90 год; лекції – 10 год.; практичні заняття – 20 год.; самостійна робота – 60 год. Форма підсумкового контрольного заходу – залік.

Календарний план

(проведення занять здійснюється відповідно до графіку освітнього процесу)

	Найменування тем	Розподіл навчального часу, годин

№ з/п		ЛК	ПЗ	СР
1	Сутність податкового планування	2	4	12
2	Прогнозування і планування податкових надходжень	2	4	12
3	Податковий ризик: сутність, види та методи його визначення	2	4	12
4	Характеристика та сутність ризиків податкового планування	2	4	12
5	Податкове навантаження господарюючого суб'єкта. Оцінка ефективності податкового планування	2	4	12
Всього		10	20	60

6. Порядок та критерії оцінювання.

Поточний контроль знань та вмінь здобувачів вищої освіти з дисципліни «Податкове планування та мінімізація податкових ризиків» складається з графічного диктанту; контрольної роботи; самостійних робіт; опитування; перевірки творчої роботи за індивідуальними темами.

Підсумковий контроль знань та вмінь здобувачів вищої освіти з дисципліни «Податкове планування та мінімізація податкових ризиків» відбувається у формі заліку. Оцінка самостійної роботи входить до загальної оцінки в балах, які здобувач вищої освіти повинен набрати для отримання заліку (мінімум 60 балів).

Порядок зарахування пропущених занять відбувається за затвердженим графіком шляхом виконання практичного завдання самостійно (або після індивідуальної консультації викладача) та захисту виконаного завдання, а також усної відповіді на графічний диктант. Якщо на практичному занятті була контрольна або самостійна робота, здобувач вищої освіти має зробити її у присутності викладача.

Матеріал, який виноситься для обов'язкового самостійного опрацювання, здобувачі вищої освіти вивчають у вільний від занять час. Самостійна робота в обсязі 30 години складається з вивчення матеріалу за допомогою конспектів лекцій, підручників, допоміжної літератури, законодавчо-нормативної бази, а також підготовки до практичних занять і їх виконання. Завдання, які винесено на самостійне опрацювання, мають бути захищені та оцінені. Оцінка входить у допуск до заліку.

Поточний і підсумковий контроль знань здобувачів вищої освіти					
Форма контролю	Кількість заходів	Оцінка		Сума	
		min	max	min	max
Аудиторна робота, зокрема: Графічний диктант	1	4	8	4	8
Опитування, вирішення практичних завдань	3	4	8	12	24

Самостійна робота	2	5	9	10	18
	2	8	12	16	24
Контрольна робота	1	8	12	8	12
	1	10	14	10	14
Всього по навчальній дисципліні				60	100
залік					

Індивідуальна робота здобувачів вищої освіти складається з двох видів: для тих здобувачів вищої освіти, які відпрацьовують пропущені без причини лекційні і практичні заняття, та для здобувачів вищої освіти, які мають на меті отримати більшу кількість балів у результаті кращого засвоєння дисципліни завдяки виконанню індивідуальних завдань.

Види та оцінка індивідуальної роботи здобувача вищої освіти			
Для студентів, які відпрацьовують пропущені практичні заняття	Оцінка в балах	Для здобувачів вищої освіти, які мають на меті отримати більшу кількість балів	Оцінка в балах
Скласти тестові завдання з проблемної тематики дисципліни	1	Написання тез доповідей (участь у конференціях різного рівня)	5
Документообіг у рамках податкового планування	1	Написання і друк статті у студентському збірнику	7
Скласти ситуаційні задачі	1	Написання і друк статті у фаховому виданні	10
Скласти розрахунок податкового тягаря юридичної особи	1	Створення презентаційних матеріалів з проблемної тематики дисципліни	3
Скласти акт перевірки праворічності заявленої суми ПДВ до відшкодування	1	Написання творчої роботи за індивідуальними темами	5
Скласти розрахунок штрафних санкцій при невірному визначенні суми ПДВ	1	Переклад 5-10 словосполучень англійською мовою	8
Скласти розрахунок штрафних санкцій при невірному визначенні суми податку на прибуток	1		

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти, та шкала оцінювання – залік

Сума балів за всі види освітньої діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 - 100	A	зараховано
82 - 89	B	
75 - 81	C	
64 - 74	D	
60 - 63	E	

35 - 59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0 - 34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

До здобувача вищої освіти висуваються наступні вимоги: виконання мінімального обсягу всіх передбачених завдань; відпрацювання всіх пропущених (з причини або без) занять за графіком відпрацювань у дні консультацій викладача https://www.mnau.edu.ua/faculty-off/kaf-oblik/#header_graf ; дотримання принципів академічної доброчесності; недопущення плагіату; активна участь у роботі на парі; наявність для роботи робочого зошиту та калькулятора; обов'язкова участь в усіх видах контролю. Враховуються активність здобувачів щодо використання інформаційних технологій та інновацій у підготовці до занять.

Стягнення за порушення принципів академічної доброчесності під час навчання та проходження підсумкового контролю (плагіат, фальсифікація, списування тощо): повторний контроль; зниження оцінки; попередження адміністрації факультету.

7. Політика курсу

Академічна доброчесність та співпраця: усі види виконуваних робіт перевіряються на плагіат. У разі виявлення плагіату – робота не оцінюється і потребує повторного проходження оцінювання (контрольна робота, тези, стаття тощо). Про результати плагіату повідомляється здобувач вищої освіти.

При виявлених порушеннях академічної доброчесності (плагіат, списування, обман) повторно виконане завдання буде мати занижену оцінку.

Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно затвердженому графіку консультацій.

Всі завдання повинні виконуватись у встановлений термін.

Здобувачі вищої освіти можуть додатково готувати і виступати з інформацією щодо поглиблення вивчення тем дисципліни.

Мобільні пристрої: курс передбачає інтенсивне використання мобільних технологій навчання, що дає можливість здобувачам вищої освіти та викладачеві спілкуватись один з одним у будь-який зручний для них час, а для здобувачів вищої освіти, які відсутні на заняттях, отримати необхідну навчальну інформацію та представити виконані завдання.

У разі запровадження наказом ректора університету **змішаної форми навчання**, вона відповідно до Положення про змішану форму навчання у Миколаївському національному аграрному університеті реалізується у синхронному режимі (оцінювання поточних результатів навчання може відбуватися у асинхронному режимі) і здійснюється у формах: самостійна робота, навчальні заняття, практична підготовка, контрольні заходи. Основними видами навчальних занять за змішаною формою навчання є: лекція, семінар, практичні заняття, лабораторні заняття, консультації та інші. Отримання навчальних матеріалів, спілкування між

здобувачем та викладачем під час змішаної форми забезпечується передачею відео-, аудіо-, графічної та текстової інформації у синхронному режимі. Під час змішаної форми використовується:

- система MOODLE (<https://moodle.mnau.edu.ua/course/view.php?id=2022>) – лекційний матеріал, практичні завдання, напрями наукової та творчої роботи, завдання на самостійне опрацювання);
- платформа онлайн-занять ZOOM – для проведення лекційних та практичних занять, консультацій тощо;
- електронний репозитарій МНАУ – для використання інформаційних матеріалів (<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/>);
- спілкування через електронну пошту (besedina77@gmail.com) та телефонний зв'язок.

8. Інформаційні джерела.

8.1 Базова література

1. Купчак М. Я., Саміло А. В. Податковий менеджмент. Навчальний посібник. – Львів, 2020. – 185 с
2. Зайцев О. В. Податковий менеджмент / О. В. Зайцев. – Суми : СумДУ, 2017. – 412 с.
3. Податковий менеджмент : навчальний посібник / С. В. Паранчук, А. С. Мороз, О. С. Червінська, Н. Г. Синютка. – Львів : Нац. ун-т «Львівська політехніка», 2017. – 296 с.
4. Саєнко О.Р. Податкове планування і прогнозування: навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2021. 101 с
5. Самусевич Я. В. Податкове планування та основи податкової оптимізації : навчальний посібник / Я. В. Самусевич, А. В. Височина. – Суми : Сумський державний університет, 2021. – 344 с
6. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник / [Ситник Н.С., Стасишин А.В., Гукалюк А.Ф Західна О.Р., Сич О.А., Шушкова Ю.В.]; за заг. ред. Н. С. Ситник.-Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. - 845 с.

8.2. Допоміжна література

1. Лагодієнко Н. В., Бондаренко Г. Ю., Тарасенко В. П. Особливості податкового планування в управлінні підприємством: методи та інструменти. Електронне наукове фахове видання з економічних наук «Modern Economics». 2019. №17 (2019).
2. Lagodienko N., Palamarchuk V., Namaiun V. Monitoring the impact of tax avoidance on the state budget of Ukraine. Електронне наукове фахове видання з економічних наук «Modern Economics». Миколаїв. 2020. №23 (2020). С. 89-94
3. Лагодієнко Н. В., Хоренженко В. В., Татаренкова Ю. В. Ефективність

державного планування податкових надходжень. Електронне наукове фахове видання «Економіка та держава». 2020. №11 С. 80-83

4. Лагодієнко Н.В. Планування в системі адміністрування податків / Н.В. Лагодієнко, Л. Б. Скляр // Український журнал прикладної економіки. – 2021. – Том 6. – № 1. – С. 261 – 268

5. Лагодієнко Н. В., Євтушевська О. О., Накісько О. В. Місце податкового менеджменту в системі управління державними фінансами. Ефективна економіка. 2022. № 4.

6. Лагодієнко Н.В., Скляр Л. Б., Степаненко С. В. (2022). Електронне адміністрування податків як засіб підвищення ефективності їх сплати. Економічний простір № 178, 2022, 78–82.

7. Лагодієнко Н. В., Скляр Л. Б., Стасюкова К. В. Розвиток системи адміністраторів податкових платежів в Україні. Український журнал прикладної економіки та техніки. 2022. Том 7. № 1. С. 114 – 120

8. Zolkofer, A., Tiutiunyk, I., Babenko, V., Melnychuk, M., Ivanchenkova, L., & Lagodiienko, N. (2022). The Quality of Tax Administration, Macroeconomic Stability and Economic Growth: Assessment and Interaction. Review of Economics and Finance, 20, 654-661. doi:10.55365/1923.X2022.20.76

9. Lagodiienko, N. ., Pozhydaieva M., & Krylov, D. (2022). Digitalization of tax administration in Ukraine: risks and opportunities. Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development, 44(4), 443–450. <https://doi.org/10.15544/mts.2022.44>

8.3. Інформаційні ресурси

1 Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua

2. Кабінет Міністрів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.kmu.gov.ua

3. Міністерство фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.minfin.gov.ua

4. Державної фіскальної служби України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://sfs.gov.ua/>.

5 Державної митної служби України. України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.customs.gov.ua.

6. Миколаївський національний аграрний університет [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://oblik.mnau.edu.ua/>

8.4. Законодавчо-нормативні акти

1. Податковий кодекс України : закон України від 02.12.2010 р. №2755–VI. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

2. Митний кодекс України : закон України від 13.03.2012 р. № 4495-VI. URL:

<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>.

3. Бюджетний кодекс України : закон України від 08.07.2010 р. № 2456-VI. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.

4. Цивільний кодекс України: кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.

5. Положення про реєстрацію платників податку на додану вартість : наказ Міністерства фінансів України від 14.11.2014 р. № 1130. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1456-14>

6. Порядок ведення Єдиного реєстру податкових накладних : постанова Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2010 р. № 1246. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1246-2010-%D0%BF>.

7. Про затвердження форми податкової накладної та Порядку заповнення податкової накладної [Електронний ресурс] : наказ Міністерства фінансів України від 31.12.2015 № 1307. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0137-16>

8. Про затвердження форм податкових декларацій платника єдиного податку : наказ Міністерства фінансів України від 19.06.2015 № 578. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0799-15>.

9. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 17 «Податок на прибуток» : наказ Міністерства фінансів України від 28 грудня 2000 р. № 353. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0047-01>.

10. Деякі питання електронного адміністрування податку на додану вартість : постанова Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 р. № 569. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/569-2014-%D0%BF>.

Рекомендовані офіційні сайти

1 Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua

2. Кабінет Міністрів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.kmu.gov.ua

3. Міністерство фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.minfin.gov.ua

4. Державної фіскальної служби України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://sfs.gov.ua/>.

5 Державної митної служби України. України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.customs.gov.ua.

6. Миколаївський національний аграрний університет [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://oblik.mnau.edu.ua/>

9. Інтеграція здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами.

В університеті вхід облаштовано пандусом. Є кнопка виклику чергового. Є відповідальні особи, які організують освітній процес (декан, заступники декана, куратор).

Можливість дистанційного (або очно-дистанційного) навчання через:

- систему Moodle (<https://moodle.mnau.edu.ua/course/view.php?id=2022>– лекційний матеріал, практичні завдання, напрями наукової та творчої роботи, завдання на самостійне опрацювання);
- платформу онлайн-занять Zoom – для проведення індивідуальних практичних занять, консультацій тощо;
- електронний репозитарій МНАУ – для використання інформаційних матеріалів (<http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/6487>);
- аудіо- та відеоповідомлення з лекційним матеріалом, поясненням особливостей завдань та напрямками їх виконання тощо;
- спілкування через електронну пошту (besedina77@gmail.com) та телефонний зв'язок;
- залучення до освітньо-наукових заходів в онлайн-режимі;
- індивідуальний підхід до викладення матеріалу навчальної дисципліни;
- можливість залучення до освітнього процесу куратора академічної групи та людини, яка знаходиться поряд з здобувачем вищої освіти з особливими освітніми потребами (батьки, сестра, брат та інших).

10. Доступ до матеріалів навчання.

<https://moodle.mnau.edu.ua/>

<https://www.mnau.edu.ua/faculty-off/kaf-oblik/>

Силабус навчальної дисципліни розроблено професором кафедри обліку і оподаткування

Наталія ЛАГОДІЄНКО